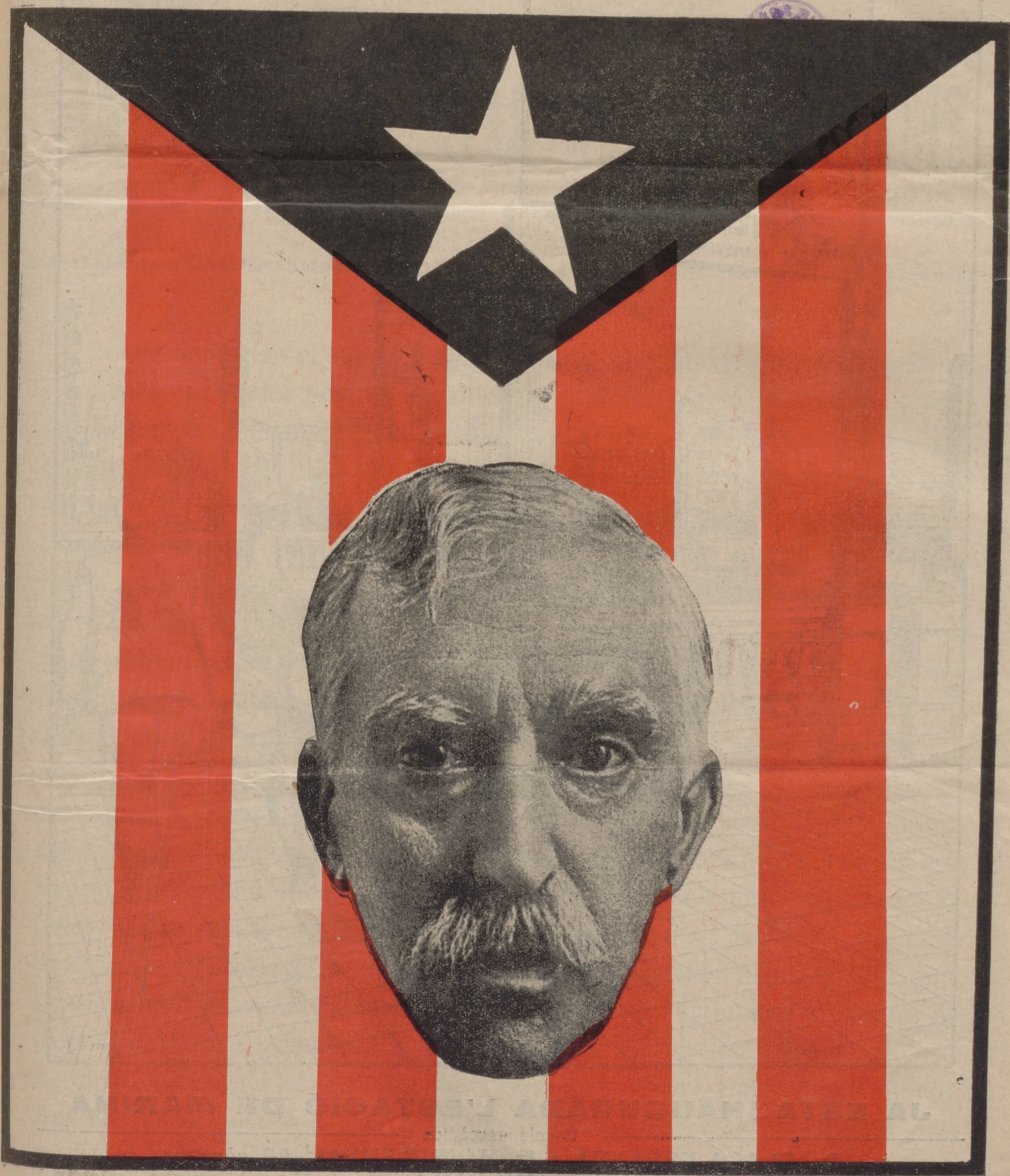

34/6

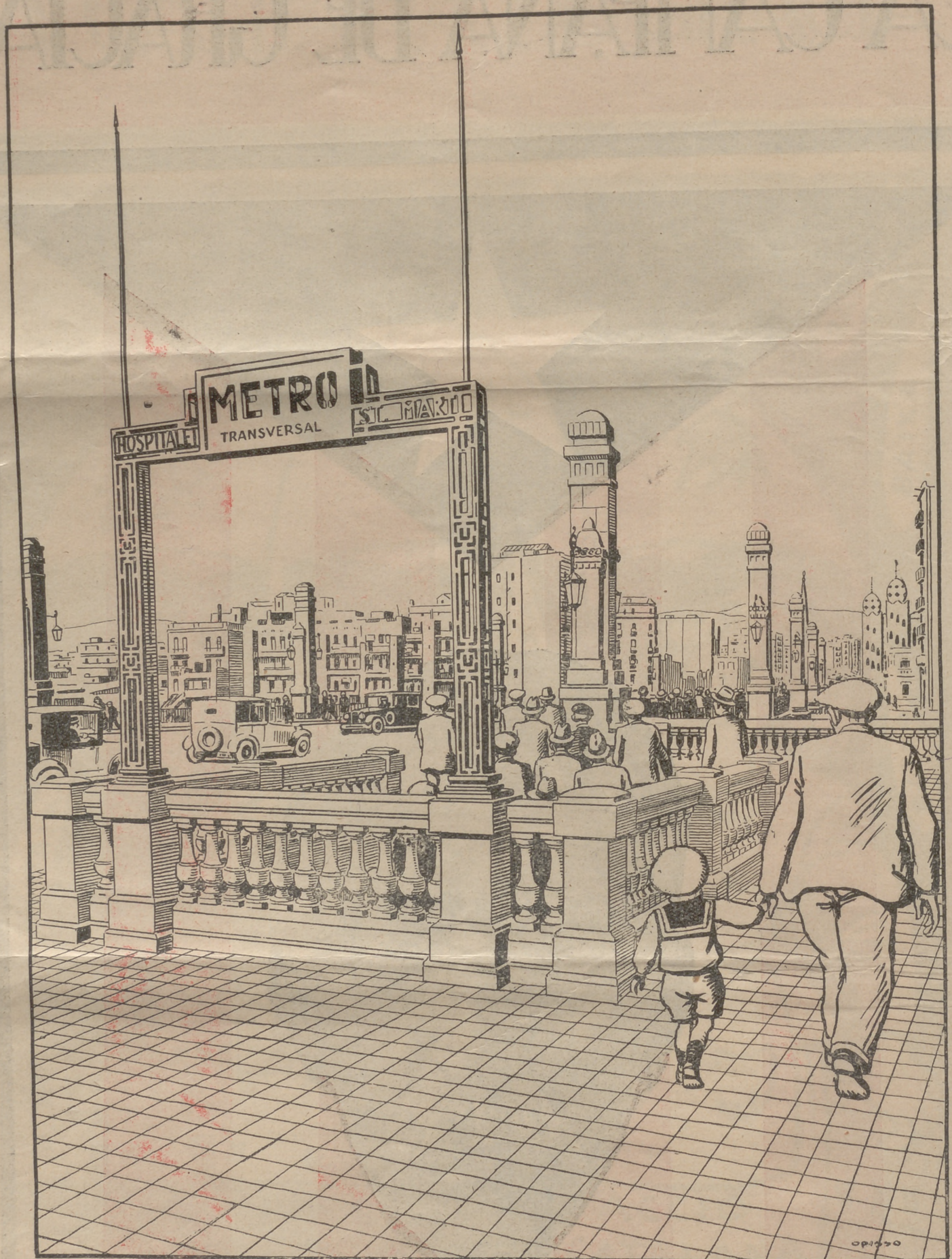
LA CAMPANA DE GRÀCIA

REPÚBLICA CATALANA
14 ABRIL 1931

F. C. Metropolità de Barcelona, S. A.

(TRANSVERSAL)

JA ESTA INAUGURADA L'ESTACIÓ DE MARINA

Escala mecànica

De PLAÇA ESPANYA a la MONUMENTAL, 20 cèntims

De BORDETA (Hospitalet) a MARINA (Sant Martí) quinze minuts

RAPIDESA -- COMODITAT -- ECONOMIA -- **METRO TRANSVERSAL**

LA CAMPANA DE GRACIA

SETMANARI D'ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA

EDITORIAL

Commemorem el segon aniversari de la proclamació de la República. I volem posar en les nostres paraules de commemoració la màxima serenitat. Nosaltres, catalans, republicans, revolucionaris, no hem cregut mai que la data històrica del 14 d'Abril de 1931, sigui un final de camí i un pretext de repòs al fàcil batallar dels satisfets que amb poca cosa s'accontenten. Per nosaltres, la data que avui commemorem representa, purament i simplement, un canvi de règim. La República no és un fi, sinó un mitjà. Però aquest mitjà pot convertir-se en un instrument definitiu de govern si nosaltres sabem fer-lo servir donant-li un bon ús. La República és un continent. Depèn de tots nosaltres la qualitat del seu contingut. Sóm partidaris, avui com sempre, d'una República democràtica federal. Això vol dir que propugnem un cànon de perfecció republicana ultraconstitucional. No podem, avui, sentir-nos satisfets del tot. Per damunt de tot i de tothom, hi ha la suprema salut de Catalunya. Quan nosaltres parlem de República, ens referim a la República catalana. Quan parlem de Revolució, volem referir-nos a la Revolució catalanista. Que ningú no s'atreveixi a limitar el camp de la nostra llibertat, car perdria el temps. Sóm catalanistes intel·lectualistes. Per tant, rebutgem tot moviment d'idees i de masses que no actuï sota el control directe de la Raó. La democràcia és l'ordre. I la futura República viurà i senyorejarà protegida per les més altes valors de la nova Catalunya intel·ligent. Aquesta és la nostra fe, que proclamem als quatre vents en aquesta data inoblidable del 14 d'Abril.

14 ABRIL 1931

En certs aspectes sembla molt llunyana aquesta data, i tan pròxima com és de nosaltres encara! Viu, ben viu és el record d'aquell dia gloriós.

Els fets esdevenien amb una velocitat vertiginosa. Els minuts eren hores, mesos, anys. Es podia dir que engolíem el temps.

En hores capgirarem segles d'història. De la sortida a la posta del sol els homes havíem canviat per complet el curs de la nostra vida i la del nostre poble.

Foren hores torturants i belles pels qui les visquérem amb plenitud. En reviscolar-les pel record costa molt de fixar el moment just que s'escaigué un episodi. L'anècdota d'aquells moments té ara, i tindrà sempre, la solemnitat de categoria. En mancar un fet, per vanol que semblés, potser el ritme de l'acció s'hauria trastornat per complet. Caldria fer-ne un relat ben precís i sense oblidar-ne cap detall per mínim que sigui.

La febre d'aquelles hores tardaran molts anys, de segur, a tornar-la a viure els homes del nostre país. La sensació que avui ens donen és la de que a cada moment canviàvem de vida, i erem un altre home. Efectivament en la precipitació dels fets, caiguda dels fets en sentit vertical, el record del succés anterior s'esborrava del tot. Setmanes després quan un company ens recordava els perills passats

i ens preguntava si en aquells instants els calculàvem, li responíem que no teníem temps.

No teníem temps, per sort, perquè el que convenia era matar el temps que deixàvem enrera. No teníem més sortida que marxar avant, apressant les etapes, sense ni per descuit poder girar l'esguard enrera ni guaitar als costats. Vista avant i córrer en camí recte: aquesta era la llei de l'hora. Un dubte, una detenció podia malhaurar-ho tot.

I no érem nosaltres sols, els que una sensació de responsabilitat havia posat a la capdavantera, qui sentíem aquest neguit: era tot el poble. (Un poble enfrosit i que, malgrat, tenia la sensibilitat prou fina per a comprendre l'enorme responsabilitat dels seus actes. (Un cop donada l'ordre abaté totes les dificultats i entrebancs, sense entretenir-se a venjar rancúnies. Aleshores no hi havia altre deure que eliminar les institucions que durant tants segles li havien barrat el pas, ofegat tota passió personal contra els homes que les aguantaven. Era el deure amb la pàtria i amb la llibertat qui li dirigia els passos.

Places i carrers eren plenes de multitud. Tota la ciutat vibrava com un mar en tempestat i es comportà, no obstant, com una milícia prefectament disciplinada. L'únic desori d'aquell dia fou l'asalt tumultuós de la presó.

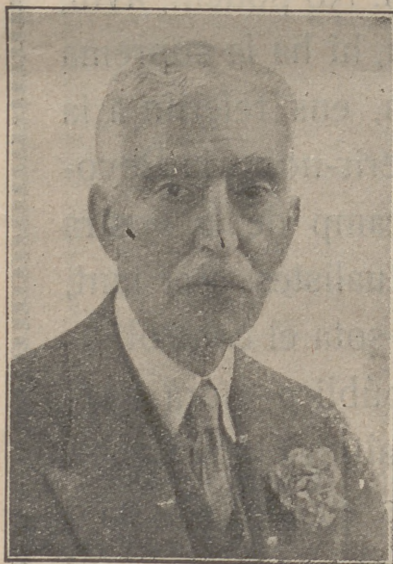
Fou degut, però, als dubtes que oposaren els carcellers a obeir l'ordre del Govern revolucionari català d'alliberar els presos socials. Una roda havia relentit la seva marxa i per això la desfeia amb violència. No es permetia que ningú visqués exclut de la frisança de l'hora.

L'entusiasme no estava en contradicció amb la serenitat. L'exemple de capacitat que donà el poble català en aquell dia perdurarà per sempre. Aquell dia i els altres que l'han seguit. Es moment propici aquest, després de dos anys de trasbals, esmentar i lloar l'esforç que ha fet per a dominar a qui volia incitar-lo al desordre. Com ha desmentit als que el creien atabalat i amic de la bullanga. De res no ha servit que agitadors més o menys destres s'infiltrassin entremig d'ell per a excitar-lo a l'aldarull. No els ha seguit ni els ha escoltat; el convulsionisme dels temps de la Monarquia era cosa postissa que empeltaren els dictadors amb el seu desgavell governatiu. En veure's amb les mans deslligades ha tingut esment de la seva missió i de la responsabilitat que comportava.

Aquesta és la lliçó que donà i rebé el 14 d'abril d'ara fa dos anys. Quan en poques hores els homes abatíem segles i els esborràvem del tot.

J. AIGUADER I MIRÓ

ELS "LEADERS" DE L'ESQUERRA

MACIÀ

COMPANYS

AIGUADER

INTENCIONS

LA CORDA I EL LLAÇ

Segon aniversari de l'adveniment de la República. Festa i balanç: com cada any, d'ara endavant, caldrà girar la vista enrera, per a esguardar el camí fet i perquè el camí fet ens sia lliçó. Si estem contents de la labor feta durant l'any, seguir el camí amb el mateix ritme. Si no —si en el nostre camí del passat any hem tingut febleses, claudicacions, dubtes, excessives toleràncies envers els que no en mereixen cap— cal canviar el ritme davant el nou camí, rectificar-lo, perfeccionar-lo.

Sense cap esperit de venjança, sense cap sentit de demagogia, sempre, però, ens penedirem que el catorze d'abril de mil nou-cents trenta-un a Espanya no hagués estat una segona edició—almenys—del catorze de juliol de mil set-cents vuitanta-nou a França. Davant la injúria i l'atac, més o menys encobert, de l'enemic, sempre pensarem amb una punta de recança: El catorze d'abril fórem malt generosos, massa generosos segurament. El catorze d'abril l'alegria del triomf ens embriagà i oblidàrem totes les passades vileses, tots els passats crims: la llengua catalana bandejada i escarnida, la contínua supressió de les garanties, la censura, el pistolerisme infame de Martínez Anido i Arlegui —contra el qual no protestà el comerç barceloní, com ha protestat ara, amb República, quan uns atracadors han mort un home: i és que la protesta era contra la República i no contra els atracadors—, els empresonaments, les deportacions, les conduccions or-

dinàries per carretera, els negocis bruts, la dictadura... El catorze d'abril era ple de rialles, de banderes, de cançons.

El catorze d'abril, però, la gent sols es recordà de comprar llaços. I s'oblidà d'una cosa: de comprar cordes. Sense aquest oblit, segur que avui viuríem més tranquils. Al cap i a la fi, amb la seva actuació tèrbola i estúpida, amb les seves maniobres més o menys encobertes contra la República que els hi ha perdonat la vida i els ha respectat el compte-corrent, aquesta gent de dretes, la majoria de gent de dretes, no era mereixedora més que de la corda.

Si tinguessin un xic de seny, pensarien que encara és massa aviat per a gallejar; pensarien que és perillós confondre la tolerància amb la feblesa; pensarien que això de la corda sempre és una solució i que pot arribar un catorze d'abril que el celebrem amb una sola mena de llaços: el llaç escorredor.

Aquest llenguatge pot semblar-li a algú —a algú de les dretes sobretot— massa fort, massa aspre, massa violent. Cal confessar que no és el llenguatge al qual estan acostumades les dretes. Cal confessar que no és distingit, parlamentari, delicat. Si té molts defectes, té, en canvi, una virtut: és clar, clar i català.

Catorze d'abril de mil nou-cents trenta-tres. Festa i balanç:

Deu d'agost. Madrid, Sevilla.—Barcelona resta allunyada del moviment facciós i esporàdic: bona senyal. —

Sanjurjo, que havia promès fidelitat a la República, traïdor a la República. Avis: cal no fiar-se massa dels altres possibles Sanjurjos que han promès fidelitat a la República. Amb ell, amb el general que a Sevilla ofería vi als soldats perquè també fossin traïdors altres militars.

Un viatget a Villa Cisneros, la fugida d'uns quants i la llibertat provisional dels altres.

Lamentable, lamentable.

A l'ombra del Sagrat Cor, un xic de guerra a Bilbao. Guerra de gent de faldilles, de gent de sagristia, de gent que té el cervell ple de caspa. Un bon governador, però.

El monàrquic Albiñana conduït a Almeria —crec que a Almeria— en automòbil i estatjat en un hotel. L'escriptor Andreu Nin, viatjant en un vagó de tercera acompanyat de la guàrdia civil i estatjat en una presó infecta.

Lamentable, lamentable.

Bona labor, en altres aspectes, en altres afers de la República. Però sempre una excessiva —i perillosa— benevolença envers les dretes faccioses. Aquesta benevolença les dretes mai no l'agrairan i la confondran amb la feblesa. I perquè això no sigui possible, fer veure a aquesta gent que el catorze d'abril de mil nou-cents trenta-un s'amagaren com conills, que el respecte el tindrà únicament qui el mereixi. I fer-los veure que els llaços poden esdevenir cordes.

LLUIS CAPDEVILA

RITMES

210

Puresa del blau a l'entorn de l'estàtua de marbre...
 Catorze d'abril! Fa dos anys, oh República viva,
 naixies al grat de la llum, i les mans tremoloses
 solcaven el cel, instruments del destí, de la lluita
 civil perfilant el brunzent revolví de foguera,
 mar densa de carn i de sang, element sense fites,
 oh Poble! Catorze d'abril... Fa dos anys, la fecunda
 volença tenaç esclatava en un plor de naixença
 i el ritme dels cors agitats la mesura marcava
 dels mots entre l'obra d'amor. La República és viva!
 Bateguen banderes al vent. En la tarda serena,
 no sentis quin immens alateig de futur, Catalunya?
 Puresa del sol a l'entorn de l'estàtua de bronze...

A. ESCLASANS

Crònica femenina

EL CONCURS DE LES NOSTRES DONES

«No hi ha dubte que la dona evoluciona.

Ens en parlen d'aquesta evolució, les noies d'avui que amb la seva presència confirmen els seus sentiments i ajuden a la tasca difícil d'una renaixença lògica, ja en els mítings d'un partit com els de l'altre.

Aquesta dona que, a casa nostra no està conceptuada com una ciutadana amb tots els drets que li pertanyen i les reivindicacions a les quals té dret, ja comença a preocupar-se de la gran tasca que li pertoca; ja creu convenient prendre una part activa en la vida quotidiana per a començar a saber tot el que li cal aprendre per al dia de demà tenir un criteri clar i francament obert per actuar i desenvolupar-se vers on sia necessària la seva actuació social.

Creiem que, aquesta dona, femenina i gràcil, ja comença a confegir en les difícils beceroles de la política per tal de poder coadjuvar amb interès el dia de demà quan l'obra cristallitzi.

Avui, no és altra cosa que curiositat. Tant de bo fos interès; aleshores, la tasca d'avui podria tenir molta més eficàcia. Jo crec que arribaria a una transcendència que gairebé no podem ni imaginar-nos.

La seva influència poderosa en lloc del «tant se me'n dona» sortiria fora les parets d'aquella llar que tan amorosament ella cuida; d'aquella tasca social nascuda del seu criteri equilibrat n'esdevindria un ressorgiment natural, un moviment esplendorós i perfecte.

Quan veiem la dona preocupar-se —encara que en poca quantitat— dels fets d'aquests darrers temps, quan les veiem interessades en l'estudi dels mots que escolten, quan les comprem que analitzen les frases plenes d'un fervor que els sobreix a flor de llavi i ultrapassant les oïdes arriben al cor de les nostres dones plenes d'un idealisme pur, ennoblides per una fe cega, ens amara un goig sincer perquè endevinem un bell esdevenidor per al nostre poble.

Tenim fe en la joventut, però en tenim més en la dona perquè és en ella amb qui cal esperar.

Aquesta dona, embadalida avui amb els mots impregnats d'entusiasme, desplegarà als quatre vents la bandera dels seus ideals abrandant amb el seu sentiment aquells qui hauran de seguir-la. És aquesta mateixa dona que amb la seva influència poderosa procurarà convèncer amb l'ajut del seu criteri a una compenetració viva coneixedora a fons de les exigències

i necessitats de la seva condició de ciutadana.

La dona hi està molt bé en els mítings i en tots els llocs on hi hagi vibració ciutadana; la dona, no tan sols té dret d'escoltar els homes capdavanters en tots els moviments, sinó que ha de voler contribuir-hi amb la seva presència; la dona que, per ésser-ho porta el germen d'una vida ha de tenir un lloc sempre entre mig dels seus conciudadans, perquè aquella societat que ells apunyalen, aquella pàtria que ells defensen és la pàtria per la qual ella donarà els seus fills quan sigui mare, i li pertoca conèixer-ne totes les seves vibracions i tota la seva vida interna per tal de poder defensar amb dret i autoritat tot el que li pertochi.

Per això estem contents quan veiem que poc a poc, amb una mica de tenença i encara com un estudiant que fa la seva primera sortida d'amagat, ens plau veure-la i encara més veu-

re-la arborada per l'entusiasme d'aquella causa que creu justa oint les paraules que jutja necessàries d'ésser dites perquè així convencen i revoltent l'esperit convidant-lo a la lluita per la conquesta d'uns drets que ens pertanyen en justícia.»

Aquest article modestísim, però sincer, sortia publicat a «L'Opinió» el dia 9 d'abril de l'any 1931.

Avui, commemorant el segon aniversari de la República en el balanç de l'obra realitzada, podem afegir que la dona col·labora amb més entusiasme i més devoció que mai, conseqüència lògica de tot el que ha fet la República per la dona, en particular, i pel poble, en general.

La dona sap reconèixer la sinceritat dels homes republicans i espontàniament s'afegeix en les rengleres dels partits. Mentrestant Esquerra Republicana de Catalunya mantingui el seu criteri, ni l'entusiasme ni la col·laboració de la dona pot mancar-li.

Avui, com ahir, adjuntem el nostre entusiasme i la nostra fe a l'obra republicana.

M. TERESA GIBERT

—I vostè, des de quan és republicà?
 —Fa dos anys, des del 14 d'Abril de 1931...
 —Donc així vostè és un republicà de conveniència, d'aquests que fan tant mal a la República!

CATALUNYA

Només a les àligues és permès de guaitar el sol fit a fit. La Catalunya dels nostres somnis convé que tingui de les àligues la mirada i el vol, la força, i la grandesa. Seríem ben poca cosa, com a homes i com a patriotes, com a intellectuals i com a polítics, si ens acontentéssim amb la mesura de la pàtria que vulguin bastir-nos els altres. Commemorem avui la data inoblidable del segon aniversari de la proclamació de la República catalana. I en fer-ho, sentim com si els nostres pulmons es saturesin d'un aire fresc i perfumat. Santa Catalunya! Quin poder màgic tindrà el nom de la pàtria, que només en pronunciar-lo ja ens bat el cor i el seny amb l'extremament nobilíssim d'una més alta purificació? Commemorem el segon any de vida del règim democràtic que el nostre poble volgue escollir liberalment. I si girem la vista enera i contemplem la tasca feta, és molt possible que nosaltres mateixos ens admirem de què hagi estat la nostra voluntat la que ha fet tot això. Poder suprem de l'amor a Catalunya! Fa tres anys, tots gemegàvem sota el jou de l'opressió monàrquica. Uns a l'exili, altres a la presó, altres en la misèria, tots els catalans somniàvem la llibertat. Avui, vivim en República. Posseïm una Generalitat, un Estatut, un Parlament. De les tenebres d'ahir n'han nascut les clars d'avui. Però podríem sentir-nos satisfets i considerar-nos ben pagats de les penes sofertes, amb més o menys extenses i intenses solucions de continuïtat, durant més de dos segles d'esclavatge? Mai de la vida!

Catalunya és eterna. I la voluntat de sobreviure's, que han tingut sempre els catalans, cal que sigui infinita. Commemorem avui el segon aniversari de la proclamació de la República catalana. Posem a la nostra ploma el fre del màxim respecte per trametre la nostra salutació més efusiva a l'honorable president de la Generalitat de Catalunya, Francesc Macià, i a tots els homes que l'han pres per espill i exemple en la dura tasca, tan costosa, de refer la nostra terra esquarterada per tants vents de discòrdia antipatriòtica. La data del 14 d'abril ha d'ésser cada any, per tots els catalans honrats, com la rèplica exultant de la funeral efemèrides de l'11 de setembre. Passen els anys i els segles. Però l'esperit de Catalunya és immortal. En imperi o en principat, en monarquia o en república, l'ànima nacional de Catalunya reneix sempre de les pròpies cendres. Nosaltres, catalans, republicans, revolucionaris, acceptem la data gloriosa del 14 d'abril de 1931 com un moment radiant,

com un replà magnífic, dins el procés interminable del nostre retrobament nacional. Ens repugnen els esperits que amb poca cosa s'acontenten. Els purs patriotes no han de sentir-se mai del tot satisfets. No hi ha força al món capaç de posar límits als anhels de puixança d'un poble vivent i florent. La data del 14 d'Ab de 1931, per nosaltres, catalanistes in-

tellectualistes, representa la fita benaurada d'un canvi de règim estatal. Creiem, avui com sempre, tenint en compte les nostres característiques ètniques i la nostra psicològica fesomia peculiar, que el règim idoni per una Catalunya lliure és la República democràtica federal. Rebutgem tota mena d'extremismes, tant si són de dreta com si són d'esquerra. Propugnem un cànon de perfecció republicana al qual és evident que ara com ara no hem arribat. Poseta, per damunt de tot i de tothom la suprema salut de Catalunya, de la gran Catalunya somniada, molt per damunt de la lliure Catalunya que la nostra història esmenta en les magnes èpoques de plenitud. Som catalans, republicans, revolucionaris. Però quan parlem de Catalunya, volem dir una pàtria categòrica, platònicament ideal. Quan parlem de República, ens referim a la República catalana. I quan parlem de Revolució, volem referir-nos a la Revolució catalanista. No posem mai límits a la llibertat! Som catalanistes intel·lectualistes, homes de sistema, i rebutgem per tant, tot moviment d'idees o de masses que no actuï i fructifiqui sota el control directe de la Raó.

La data del 14 d'Abri, per als catalans nacionals, serà sempre l'aniversari de la proclamació de la República catalana pel gran exiliat Macià. Animes baixes, esperits rastres, me-

talitats advocadescament atrofiades, han somrigut pietosament davant el gest històric del President de Catalunya, incapaces com són de comprendre la magnífica senyoria genial del gran patriota. Passaran els anys i els segles. No sabem quins perills reserva el temps a la marxa ascendent de l'estel solitari de Catalunya. Però sabem des d'ara que, passi el que passi, la història de la nostra pàtria té una fita senyalera del camí extrem, al qual cal retornar i pel qual cal passar si el nostre esperit nacional tornés a patir èpoques de prova i de calvari. Que ningú s'adormi damunt els llofers! Catalunya, avui com sempre, serà allò que els catalans voldrem que sigui. No s'acaba mai el viatge dels pobles lliures! S'erra tristament qui cregui que ara, perquè tenim República i Autonomia, podem ja viure ben refiats. L'enemic vetlla sempre. I l'enemic més perillós no és pas a l'exterior, sinó a l'interior. Pensem que l'enemic pitjor dels catalans viu dintre d'ells mateixos. Matem el rei al cos que tots portem des del dia que nasquérem! No ens fem la vida impossible els uns als altres! Destruïm els germens d'anarquia que ens corrompen els millors intents! Esborrem la marca de l'esclau que ens trava els passos com una cadena secular!

A Catalunya només hi ha un problema: la llibertat de Catalunya. Resolt aquest, tots els altres troben automàticament la solució. Però per gaudir la màxima llibertat, és indispensable que no refusem mai l'arma màxima que ens ajudi a conquerir-la: l'instrument verbal, l'engranatge essencial, la llengua catalana! Mentre a Catalunya hi hagi fills de mare que no sàpiguen llegir ni escriure en català, serem esclaus. I de la pitjor de les esclavituds, que és la de la intel·ligència. Sota el signe de la República, convé que Catalunya refini, poleixi, flexibilitzi, torni apte per a tots els serveis cordials i mentals, el màgic instrument del seu intel·lectualisme. No ens acontentem mai amb poca cosa! Pensem que la República pot fornir-nos tota la llibertat que ens cal per arribar a ésser un poble fort intel·lectualment. La llibertat del cos no és ben completa si no l'acompanya la llibertat de l'esperit. Catalunya només serà admirada i respectada si sap construir-se una cultura pròpia, que l'ensenyi de volar, com si tingués el cos cobert d'ales de tots colors, per encelar-se tan amunt com pugui. Només a les àligues és permès de guaitar fit a fit la llum del sol. Visca Catalunya lliure!

A. ESCLASANS

14 ABRIL 1933

ELS MATEIXOS HOMES
ELS MATEIXOS IDEALS
LES MATEIXES VOLUNTATS
VISCA CATALUNYA!
VISCA LA REPUBLICA!

República Catalana

CATALANS:

Interpretant el sentiment i els anhels del poble que ens acaba de donar el seu sufragi, proclamo la República Catalana com Estat integrant de la Federació ibérica.

D'acord amb el President de la República federal espanyola senyor Nicet Alcalá Zamora, amb el qual hem ratificat els acords presos en el pacte de Sant Sebastiá, em faig càrrec provisionalment de les funcions de President del Govern de Catalunya, esperant que el poble espanyol i el catalá expressaran quina és en aquests moments llur voluntat.

En fer aquesta proclamació, amb el cor obert a totes les esperances, ens conjurem i demanem a tots els ciutadans de Catalunya que es conjurin amb nosaltres per a fer-la prevaler pels mitjans que siguin, encara que calgués arribar al sacrifici de la propia vida.

Preguem que cada catalá, així com tot altre ciudadá resident a Catalunya, es faci càrrec de la enorme responsabilitat que en aquests moments pesa sobre tots nosaltres.

Tot aquell, doncs, que pertorbi l'ordre de la naixent República Catalana, será considerat com un agent provocador i com un traïdor a la Pátria.

Esperem que tots sabreu fer-vos dignes de la llibertat que ens hem donat i de la justícia que, amb l'ajut de tots, anem a establir. Ens apoiem sobre coses immortals com són els drets dels homes i dels pobles i, morint i tot si calgués, no podem perdre.

En proclamar la nostra República, fem arribar la nostra veu a tots els pobles d'Espanya i del món, demanant-los que espiritualment estiguin al nostre costat i enfront de la monarquia borbónica que hem abatut, i els oferim aportar-los tot el nostre esforç i tota la emoció del nostre poble renaixent per afermar la pau internacional.

Per Catalunya, pels altres pobles germans d'Espanya, per la fraternitat de tots els homes i de tots els pobles, Catalans, sapigeu fer-vos dignes de Catalunya.

Barcelona, 14 d'abril de 1931.

El President,

Francesc Macià

Dos anys

El republicà al feixista: —Jo també en sé de saludar amb el braç, però tancant el puny!

El Crist republicà

Som a la setmana dita Setmana Santa i escaven unes quantes consideracions místiques, místiques i rebels. Els passos de Crist es reproduïen contínuament en la vida. Hi ha una infinitat de Crists sacrificats per la seva bondat i la seva comprensió. Avui en tenim un, una mena de Crist republicà: Manuel Azaña.

Es l'home de la bondat republicana, de la comprensió republicana, l'autèntic republicà, el veritable revolucionari. Per això la turba farisàica crida escandalitzada i demana estridentment la seva crucifixió. El capità Manaia de Lerroix voltat de saions i escrivés l'assota a la columna del Poder i li escupen el llot de les passions rastreres i les enveges inconfessables que els devoren l'ànima. Aquest Lerroix que té tant de Judes com de Barrabàs, s'uneix a la xurma política per crucificar el Crist republicà, l'home de l'Evangeli democràtic. I és probable que, si pogués, es vendria el Crist i la República per un bossot d'or, com Judes, encara que fos or fastigós del jueu March (que em perdonin els jueus). Lerroix mereix l'odi sincer de tots els bons republicans. Fóra capaç de tirar l'última llançada després de fer tragar la fel i el vinagre de l'estúpida obstrucció.

No hem sabut mai quina mena de República volia aquest nefast Lerroix durant trenta anys, ni sabem quin concepte bàrbar i idiota deu tenir de la República. Sempre ens ha fet fàstic aquest home tortuós com una anguila que no sabreu mai a quin cantó toca. Fins i tot en l'època de les conspira-

cions republicanes vèiem més en ell un Judes que un apòstol. Vell, caduc, però ple d'enveges ridícules d'assolir llocs que no li pertanyen ni per mèrits ni per capacitat, no pot pair que un home com Azaña porti el timó de la República, ell que es creia que era el gall, encara que durant tota la seva actuació política no ha demostrat res més que ésser un perfecte gallina. Recordeu l'any 1909!

Ara torna a fer de gall, però, quin gall! El gall de la traïció, el gall de la negació de tot ço que significa es-

—Visca la República, Jordi!

—Si... Es clar... I pel que pugui ésser no deixem el garrot...

perit republicà. Lerroix mereix tot el menyspreu de la Pàtria, parlant en to romà. S'ha unit als mercaders del temple i a les desferres de la perversa Unió Patriòtica per a fer obra comuna contra el Govern, contra Manuel Azaña perquè avui representa el nostre Crist republicà i Lerroix fa que tota la xurma cridi el «tolle! tolle!» i escolleixin a ell —el Barrabàs!— i crucifiquin el Jesús de la bondat i de la veritat republicanes.

Quin fàstic veure un home tan corcat moralment i material, fent de pertorbador d'allò que, hipòcritament, predicava, i només pel sol fet de no poder-ho portar ell a cap! Esperit de llimac i d'oruga babosa que, si poden, ho cremen tot amb tal que en puguin treure un bon botí! Què se n'hi endona de l'esperit democràtic de la República i de la República mateixa? Abans que la República és ell! el gall! el sergent fatxenda que ha portat sempre dins! Aquell sergent enviat per Moret a Barcelona per entrebancar el moviment català!

Cal que se'n doni compte tothom que Lerroix és l'home funest del nou règim. Cal que sàpiga tothom que cap republicà honrat i conscient pot seguir a Lerroix. Cal que se'n doni compte tothom que Azaña està fent de Crist republicà, rebent els assots i la crucifixió de tots els saions de la Cambra capitanejat pel Judes Lerroix.

A la picota!!! A la picota!!!

SALVADOR PERARNAU

Subscriu-vos a
Ràdio Barcelona
Casp, 12 • BARCELONA

No tenen perdó els que entrebanquen la prosperitat de Catalunya

Per la seva situació geogràfica, per la seva indústria, per la seva riquesa i pel seu magnífic clima, Barcelona té dret a ésser el país més ric del món.

Si actualment no gaudeix de la seva merescuda prosperitat, podem donar-ne ben bé la culpa a tots aquells anys de monarquia, que varen entrebanquer el seu renaixement.

Afortunadament per a Catalunya, aquell període, diguem-ne d'esclavatge, finí en la diada ben esplèndida en què fou proclamada la República a Catalunya.

Catalunya ha recobrat les seves llibertats, que els bons republicans han sabut conquerir, comptant amb l'ajuda del poble i seguint el seny ordenador del seu ídol, en Francesc Macià, home recte i auster que, pel seu pulcre historial, està cridat a portar a cap la transformació i benestar de Catalunya; això, si els homes que s'apleguin al seu entorn no el traïxen, i, com ell, estan disposats a jugar-se la vida, si convé als destins de Catalunya.

Però convé que tothom hi contribueixi honradament, encara que ideològicament n'estiguin separats.

Tothom pot defensar la seva política, sempre que sigui per al millorament de la nostra causa, que tant hem hagut de lluitar per a aconseguir-la.

Tinguem fe en els nostres representants i no permetem que els calumniïn, si no s'ho mereixen, i siguem nosaltres els defensors llurs si hi hagués necessitat de fer-ho.

* * *

No obstant això, els polítics també haurien de prendre esment de tot ço que va succeir a la Monarquia i haurien de millorar llurs costums. Per exemple: el directori de cada partit polític hauria de posseir unes oficines per a la pràctica i depuració a què haurien de sotmetre els homes representatius; i així mai no es donaria el cas que homes insolvents, moralment, puguin ocupar càrrecs públics, ja que després ho paga la comunió política que els proclamà.

Hi ha individus que dintre llurs relacions deixen molt a desitjar, i, no obstant això, dintre els casinos polítics són els més actius i els que més aviat estan disposats a fer sacrificis i, fins i tot, a donar diners si convé. L'objecte és arribar allà on es proposen.

Es clar, els correligionaris que els

volten tot seguit els hi ofereixen càrrecs i ben aviat els veieu amb una investidura popular; i, és clar, la gent que interiorment els coneix, se'n fa creus que això succeeixi, i considera el partit que ha enlairat a aquests personatges al mateix nivell en què tenen als esmentats individus.

També s'ha parlat molt de caciquisme; però hi ha moltes entitats que, per viure, l'estan encara fomentant, permetent que hi hagi socis que paguin els uns més quota que d'altres; això, la veritable Democràcia, no ho permet, ja que en fer-ho vol dir que encara hi han classes.

Purificar la política és el que hem de fer tots els republicans, a fi que el poble no es doni a engany, i recobri la confiança que necessita tota obra honradament portada.

Dit tot això, crec que el primer que hem de fer és recercar solucions als conflictes existents.

El més important de tots, és el problema social. Per solucionar-lo s'hauria d'obligar a totes les societats obreres que es convertissin en mutualistes. Quantes més obligacions adquirissin, més força tindrien per a fer prevaler llurs drets enfront de la classe patronal.

Es precis que els obrers paguin la quota que s'estipuli, a llurs entitats, perquè els guareixi de totes les calamitats que hi han en la vida, com són: atur forçós, malalties, vellesa, etc. etc.

Per aconseguir això s'hauria d'anar a la implantació de la sindicació forçosa, tant obrera com patronal.

Quant a l'actual conflicte dels sense feina, s'hauria de fer una selecció per oficis, i obligar a què cada entitat, tant obrera com patronal, cedissin un jornal setmanal a cadascun dels seus obrers parats i que un altre jornal fos pagat per l'Ajuntament i Generalitat. Amb tres jornals a la setmana que arroplegarien els parats, ja evitaríem que patissin fam.

Aquests tres dies que cobrarien setmanalment se'ls podria ocupar en empedrar i embellir la ciutat, que força falta li fa.

Al mateix temps s'hauria de prohibir de donar feina als forasters arribats de poc a Catalunya, mentre n'hi haguessin en atur forçós.

Com també obligar als patrons que quan fos precis de col·locar un obrer,

ho fos primer un dels aturats per rigorós torn.

Si tot això no és possible, no tindrem més remei que anar a la implantació de menys hores de treball, o sigui a la setmana de 40 hores, encara que això representi encarir més la vida del que ja ho està.

Arribat aquest cas, s'hauria d'anar a la constitució de Comissions Tècniques, perquè estudiessin la manera que tant el Comerç com la Indústria poguessin abaratir en el possible la vida.

I respecte a l'ordre públic, crec que quan Catalunya tingui el compromís de garantir-lo, hauria d'implantar un potent cos de guàrdies secretes que tingués la missió de saber vigilar sempre els mateixos districtes, portant una estadística detallada de la manera que tenen de viure tots els ciutadans que els són encomanats a llur custòdia. Això facilitaria als guàrdies secrets freqüentar tots els llocs públics, i s'assabentarien de moltes coses que avui és impossible esbrinar.

Diffícilment hi haurien els atemptats i atracaments que tan sovintment deplorem.

* * *

Per contrarestar l'obra destructora dels extremistes, que tant de mal fan al treball i al comerç, empobrint enormement Catalunya i Espanya, ha d'anar-se urgentment a la implantació de la Reforma Agrària, procurant de posar la gent del camp en un nivell d'igualtat més humana que no gaudeixen avui dia.

Es precis de millorar-los les cases on viuen, i també que en llurs pobles hi arribi un xic de la modernitat que es gaudeix a ciutat.

Han de crear-se escoles i biblioteques, on hi hagin obres de totes menes, predominant-hi les de caire instructiu.

Les escoles no sols han de servir per a les generacions venidores sinó que s'hauria d'obligar a tota la gent del camp, que no sap llegir, a esmercar-hi una hora, almenys, diària.

Els obrers, si són instruïts i no pateixen fam, mai no seran comunistes. Ja saben que, tal com està constituïda la societat actual, la seva implantació fóra el caos i la misèria.

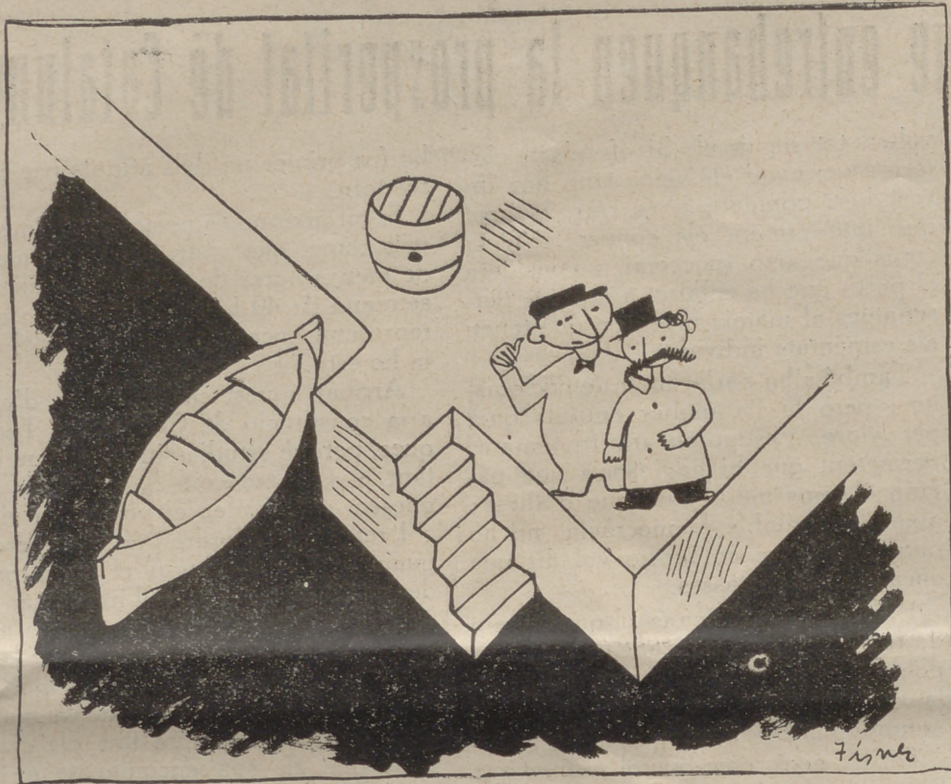
Les doctrines comunistes sols són realitzables en el cas que vingués una hecatombe mundial.

P. A. P.

PERE BADOSA
ORTOPÈDIC

CONSULTA: D'11 a 1 i de 6 a 8
excepte dies festius)

Carrer de Santa Anna, núm. 23, pral. - Telèfon núm. 14581 - BARCELONA

14 Abril 1933

—El mar és com el poble, cada onada un home...
—Però la República és com el sol, que les domina
totes!

L'ALTRE CORTEGI

...I aquell dia, el poble, orgullós i satisfet d'haver sabut palesar quaranta-vuit hores abans la seva sobirana voluntat a les urnes electorals, es llevà disposat a escriure una de les pàgines més nobles del llibre de la història de la Llibertat. I obeint l'impuls irresistible de la mitja dotzena de ciutadans que, en un audaç cop de mà s'havien apoderat de l'Ajuntament, es llançà al carrer a completar i perfeccionar la seva obra.

Feia una tarda tebiona de primavera, com si Natura amb l'aportació de les seves flors volgués associar-se a aquella resurrecció de les llibertats perdudes l'any 1714 al Fossar de les Moreres. La immensa gernació alegre, generosa i exaltada, anava envaint les vies més cèntriques de la ciutat, apoderant-se de tota mena de vehicles que guarnia amb les cintes tricolors i amb les quatre barres catalanes. Ubriaga de llibertat, semblava respirar a ple pulmó la joia d'haver-se tret de damunt els tirans que durant dos llargs segles l'havien esclavitzada i tiranitzada, volent reduir al no res la seva dignitat de poble conscient i destruir els seus més cars afectes patriòtics.

Ni una expressió d'odi, ni un gest ofensiu per a ningú, ni el més lleu atropell foren comesos contra les vides ni les hisendes dels caiguts. Sols la multitud augmentava, augmentava incessantment i s'escampava amb crits de victòria per la ciutat enorme.

Per fi! Allò que semblava impossible, allò que els orbs proclamaven «la utopia de Macià», era un fet. Els Borbons havien caigut per a sempre més; i de quina manera tan baixa, lamentable i ridícula!

En aquell cortegi triomfal que aclamava el gloriós cabdill de Prats de Molló, restava segellat l'origen puríssim de la renaixença de Catalunya. Però jo, al costat d'aquella desfilada de ciutadans delirants d'entusiasme, en veia un altre: el cortegi dels morts per la Pàtria, de Rafel de Casanova a Martí Vilanova, que amb llur esforç heroic realitzaren el miracle de preparar el pas a una Catalunya més gran i més forta; veia les víctimes de l'absolutisme, afusellades pels sicaris de Ferran VII, el rei *llegítim*, per Savalls, l'executor de les ordres de Carles V, el rei *illegítim*; veia en Layret, en Boal, en Seguí, i els altres cinc-cents sindicalistes assassinats per les ordres del mai prou odiat Martínez Anido; veia els perseguits, els foragitats, els humiliats, els perseguits per una Dictadura infame, que s'hagueren d'exiliar per morir en terra estranya sense poder veure mai més la Pàtria amada...

No. Aquest cortegi no desfilaria, no, aclamant els patriotes que acabaven d'enderrocar un règim caduc i tirànic. No veuriem la victòria de la que ells n'havien estat els precursors i per la que havien vessat llur sang generosa. I avui, passats dos anys, quan Catalunya, ja amb Parlament i lleis pròpies, va recobrant poc a poc la seva personalitat, els bons catalans, en recordar el cortegi brillant del 14 d'abril de 1931, no han d'oblidar aquest altre cortegi de dolor i de sofriment. En la nostra memòria han de romandre sempre els noms dels caiguts i, a l'hora de les grans emocions patriòtiques, cal servir un record per a ells i inclinar-nos respectuosament davant llurs tombes.

AGUSTÍ PIRACÉS

Els de l'alta aristocràcia

—No et diu res aquesta data?
—Si, noia... Avui fa dos anys que varem perdre les «nostres» llibertats...

Ja té dos anys la República!

—Catalans: enfortim-la cada dia més, i lluitem més que mai contra els seus enemics!

En el segon aniversari

Ha passat un altre 14 d'abril, aquesta diada en la qual el poble va fer-se seva la sobirania del país. Sembla que era ahir mateix i ja han passat dos anys; dos anys de República, que no han passat endebades, car en aquests dos anys hi ha, per damunt de tot, l'obra feta de la República.

Encara és fresca la remor de les multituds, esbandides pels carrers de la ciutat, pregonant a tots els vents la nova era de llibertat que començava per tots els pobles d'Ibèria esclavitzats tants i tants anys per la tirania borbònica i per tota mena de dictadures vergonyants.

No han estat pas endebades aquests dos anys republicans que acabem de passar. Alguns deien, al principi, els primers dies de vinguda la República, que aquesta no duraria tant com l'altra, la del 73, que va durar poc menys d'un any. Esperaven un altre general Pavía, i tanmateix aquest va treure el nas el dia 10 d'agost de l'any passat, però tothom ja sap el que va passar i com li va anar la broma al successor de Pavía que es deia Sanjurjo. De tot això, que se'n podia dir una paviada, en van dir després una sanjurjada. I ací va acabar tot,

La República, però, va seguint pel seu camí recte i fins i tot sap passar per aquells mals paranys que li preparen, de tant en tant, els enemics, que no són pocs, sinó molts, dels quals ella sap prescindir tan bé.

Hom assegura per a cada moment complots i revolucions que posen en perill la seguretat de la República, però ens trobem que després de tant de mullader no passa res ni pot passar res, sinó que la República és més forta i més ferma que mai, que a fi de comptes no ha estat res més que una pallassada qualsevol dels eterns clowns de la política espanyola que es diuen Lerroux, Royo Villanova, o una cosa per l'estil, i que res no pot contra la voluntat del poble ni contra la República.

Hem passat un altre 14 d'abril i comencem el tercer any de República. De ben segur que abans no haurem arribat d'ací a l'altre any, o sigui al 15 d'abril de 1934, haurem de sofrir encara moltes inquietuds i haurem de sofocar potser alguns «pronunciamientos» més, perquè a cada moment se'n preparen, però davant de tot això que pugui venir hi ha el poble, el mateix poble que el dia 14 d'abril de 1931

Els enemics

—Aquesta mossa ens donarà molta feina... Només té dos anys i ja no podem plantar-li cara!

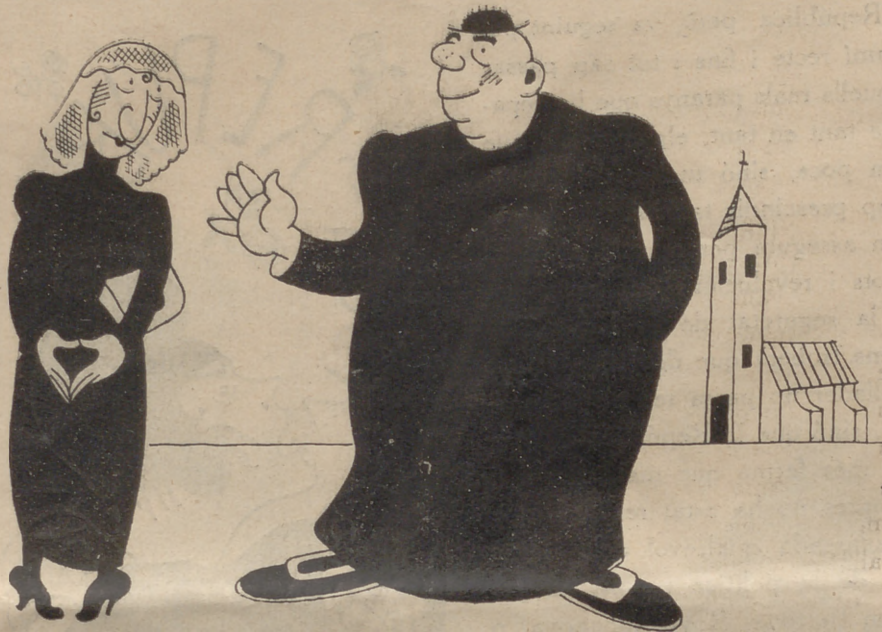
es llençava al carrer per defensar a sang i a foc l'adveniment de la República...

J. M.ª PROUS I VILA

El 14 d'Abril

La República francesa:—Fet i fet, el que té més seny de tots nosaltres, al cap de dos anys de República, és aquest...

El segon aniversari

—Verge santa! Ja fa dos anys!
—No cridis gaire... Pitjor podria haver-nos anat...

14 ABRIL 1933

Joveniuts

L'article aparegut en aquestes pàgines titulat «Joveniuts» i signat per M. Battestini ens ha suggerit la idea —acollint-nos en l'esperit liberal i esquerre que caracteritza aquesta publicació— d'exposar el nostre modest criteri sobre el plet que en afers de Joveniuts s'ha originat a Catalunya.

Per convicció som decidits partidaris d'una Joveniut d'Esquerra única. L'esforç de conjunt, l'obra colectiva apuntalada en una organització disciplinada és la que produeix una veritable obra ampla i eficient. Si el moviment no respon a aquest criteri i tancant-se a tota mira elevada actua en forma isolada sense un pla de conjunt, ja podem dir, sense temor a equivocar-nos, que l'obra serà nulla. En aquesta empresa, com en totes les empreses que tenen un caire nacional, cal que ens despullem de tot instint mesquí, de tota passió anoreadora i ens revestim d'aquella visió ampla i diàfana precursora de l'èxit.

Però després del que hem apuntat, cal que fem una manifestació concreta i substancial, i és que en escriure que érem partidaris d'una organització única, no volíem dir que una determinada organització de Joveniuts d'Esquerra s'imposés sobre les altres, atribuït-se aquesta la representació i monopoli de totes les Joveniuts esquerranes. Això, hem de dir-ho clarament, no és cap solució i no hi veiem en aquesta decisió aquella visió ampla que abans esmentàvem. Queden al marge amb aquest acord mants nuclis de Joveniuts que tenint uns mateixos punts ideològics, per qüestions de matis o per qüestions de divergència són

bre l'actuació de les Joveniuts «Estat Català» quedaran com fins ara actuant isoladament.

La solució del plet l'hem de cercar en el terreny liberal i democràtic. I ens sembla que és una cosa natural i lògica que si es vol fer una organització única no cal més que aplegar totes les existents, coordinar esforços realitzats, esborrar les diferències i anar a la unificació espiritual i espontània de les joveniuts. D'aquesta manera, i no d'altra, es farà una Joveniut forta i liberal que el Partit necessita.

Cal que les Joveniuts es donin compte de la responsabilitat de l'hora present; hora de construcció, hora de govern que vol dir hora de capacitació. Pensem en la influència que pot tenir la joveniut en aquesta hora nacional en la qual és el Partit d'Esquerra Republicana l'encarregat d'estructurar l'edifici nacional de Catalunya i obrem als dictats de la consciència, fent una Joveniut d'Esquerra forta, liberal i unida, que actui en un sentit avançat, progressiu i de Solidaritat Humana.

P. LUDEVID

RESTAURANT CASA JOAN

LA CASA MES ACREDITADA

Sopa "Boullabaisse"
i Paella Valenciana

ESPECIALITATS DE LA CASA

Rbla. Sta. Mònica, 21 i 23
Telèfons 11692 i 15759

REPICS

14 D'ABRIL DE 1933

Avui, data de la commemoració del segon aniversari de la proclamació de la República catalana, només escriurem un repic, però voldríem que fos un repic immens, com una campanada patriòtica general. I tenim la certesa que damunt d'aquesta campana de la República no ens serà imposat cap mena d'impost municipal. Al cap de dos anys de República, els enemics viuen encara a l'ombra, no pas per gust, sinó obligats i a contracor. Només hi ha una força que pugui tenir-los acorralats tota la vida i que acabi per fondre'l en el no res: el Poble, així, amb majúscula. Hi ha gent que no s'adaptarà mai al nou règim que Catalunya i Espanya es votaren lliurement. Passaran anys, i només les noves generacions, que ja han nascut sota el signe de la República, seran les que s'adaptaran al nou règim. La veritable Democràcia exigeix tota mena de respecte contra l'enemic, quan l'enemic és honorable; però quan l'enemic és baix, cruel, rastrer i analfabet, la Democràcia no té ni el més mínim motiu per ésser respectuosa amb ell, i per respondre-li com cal no calen lleis de defensa de la República. N'hi ha prou amb deixar el Poble en llibertat, i ell mateix sap fer la justícia que cal, prescindint de tota mena de lleis escrites. El nostre repic d'avui convé que sigui general, perquè també ho ha d'ésser la comprensió del nostre Poble. Volem enemics, calen enemics a la República, però convé que siguin enemics lleials. Per això odiem a mort l'obra sorda de la reacció. La República és invencible, i cal deixar que passin els anys per tal que vagi afermant-se i depurant-se. L'enemic no triomfarà mai, però pot destorbar sempre que vulgui si els republicans no estan alerta. Catalunya és fonamentalment republicana, democràtica i federal. Si mai els enemics intentessin qualsevol cop de mà contra el règim, el poble de Catalunya es llançaria al carrer i sabria prendre's la justícia per la seva mà. El nostre repic d'avui, per tant, més que no pas unes quantes fiblades iròniques, voldríem que fos un toc d'alerta als purs republicans, per tal que visquin sempre amb els ulls ben oberts, i no es deixin enganyar per la gent acostumada a viure en la tenebra, i els ulls de la qual queden apagats i morts cada vegada que s'enfronten amb la llum. Le República és l'únic règim que vol el nostre poble. I, per tant, els enemics no tenen altre remei que adaptar-se. Cridem, doncs, amb la màxima força dels nostres pulmons: Visca la República!

CASA BASTIDA

PASSEIG DE GRACIA, 18

Gran Basar de Sastreria i Camiseria
Sistema Nord-Americà

CIUTADANS:

Si voleu vestir ben elegants i amb pocs diners aneu a can BASTIDA. Som els creadors i continuadors del Basar de modern estil adaptant totes les creacions de l'art del vestir i sempre amb preus incompatibles per qui usi normes de bona fe comercial. Cert es que la CASA BASTIDA amb competències i sense sempre va endavant i ara més que mai després d'un balanç amb gran superavit L'QUI DEM totes les existències a qualsevol preu per així fer el renovament i donar treball durant la calma als nostres obrers.

100.000 Trajos des de 25 pessetes
100.000 Pantalons des de 5 "

Gran Stock de Plomes, Gabardines, Trinxeres, Checos impermeables i tota mena de prenes modernes de gran estil des de 10 pessetes.

100.000 Mitjons gran fantasia des de	0'75 ptes.
100.000 Corbates seda des de	0'95 "
100.000 Camises tots els estils des de	3'95 "
100.000 Calçotets des de	1'95 "
100.000 Païames des de	4'95 "

Tenim muntada una secció ràpida per la Sastreria i Camiseria que ens permet lliurar els encàrrecs a les quatre hores amb ass riu de gèneres de tots els preus.

VISITIN ELS APARADORS

Casa de Caritat de Barcelona

SERVEI PUBLIC DE POMPES FUNEBRES

Direcció i Oficines: EDIFICI DE LA CASA DE LA CARITAT, Carrer de Torres Amat, núm. 8; Telèfons 16524, 16525 i 16526.

Subcentrals: Carrer del Clot, núm. 71; Telèfon 50341. Carrer Creu Coberta, núm. 91; Telèfon 73361

Sucursals: Carrer de Sant Andreu, número 221; Telèfon 51051. Plaça del Centre (Sans), núm. 4; Telèfon 33471. Passeig del Triomf, núm. 17; Telèfon núm. 52012. Carrer de Sarrià, núm. 72; Telèfon 73632.

Badalona: Carrer Reial, núm. 110; Telèfon 87 B. Carrer de Fermí Galan (S. Adrià), 26; Telèfon 248.

Hospitalet: Central: Laureà Miró, núm. 60; Telèfon 23 H. Sucursals: Pi i Margall, número 90; Tel. 31226. Progrés (Coll Blanc), núm. 58; Telèfon 31227.

Santa Coloma de Gramanet: Carrer d'Anselm Clavé, número 13.

LA CAMPANA DE GRACIA

LA GRAN FOGUERA

14 ABRIL 19..